

DNEŠ

2. 7. 2011

| 8.30–13.30 | semináře ve svých učebnách
| 20.00–21.30 | veřejná diskuze
v předsálí malé scény DKP

Velká scéna DKP

| 15.00 | 18.00 |
Zlatovláska, V boudě Plzeň

Malá scéna DKP

| 10.00 | 14.00 | 16.00 |
Shenti Kuilei, Já a On, ZUŠ Nové Město n. M
+ Kdo chodí na gotthaj, Flajšplyš, Praha

Spolkový dům

| 10.00 | 14.00 | 16.00 |
Jan za chrta dán,
Překvapení ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou
+ Hudební show, LS Ahoj Chrudim

Med

| 11.00 | 17.00 | 22.00 |
Hotel Beránek, Střípek Plzeň

| 17.00 | Výstavní síň DKP vernisáž
výstavy 60 Loutkářských Chrudimí

| 21.30 | Noční prohlídka
Muzea loutkářských kultur

| 22.00 | Křeslo pro hosta s Jiřím Oudesem,
Muzeum loutkářských kultur

| 23.30 | Živý mluvící exponát,
Muzeum loutkářských kultur

ZÁTRA

3. 7. 2011

| 8.30–13.30 | semináře ve svých učebnách
| 20.00–21.30 | veřejná diskuze
v předsálí malé scény DKP

Velká scéna DKP

| 15.00 | 18.00 |
Tři zlaté vlasy děda Vševěda, Opál Opava

Malá scéna DKP

| 10.00 | 14.00 | 16.00 |
Papírové pohádky, Kordula Liberec
| 19.00–22.00 |
Hugo, Hugo Semily

Spolkový dům

| 10.00 | 14.00 | 16.00 |
Nastavte uši, pozorujte,
Vozichet Jablonec nad Nisou

Med

| 11.00 | 15.00 | 17.00 |
Sněhurka a Myšístroj, Blechy a Maminy, Jaroměř

Exteriér (po představení Hugo)
| 22.30 | Don Šajn, V boudě Plzeň

ZPRAVODAJ
LOUTKÁŘSKÉ
CHRUDIM
CO.
3. 7. 2011
SOBOTA

UVODNÍK

Tak už zase trpím syndromem Včera, dnes a zítra a do toho se mi přidal další, zvaný Hlavní, jubilejní, inspirativní a doplňkový. Teď se dobrovolně přiznávám. Na rozlišení celého programu na tyto segmenty jsem už nemyslela. Tudiž to ani ve Zpravodaji nehledejte. Ale zase na druhou stranu máte programové brožury a malé vykřičníčky a tam vy to vykutáte.

Už dopředu obdivuji zdatné jedince, kteří si dali závazek, že uvidí všechno. Byla bych ráda, kdyby se mi někdo takový přišel na konci festivalu ukázat. Uděláme si s ním společnou fotku, na památku, kdyby náhodou samou kulturou zkolaboval.

Ale jinak si dejte do těla, totiž do hlavy... nebo do duše? Co se vejde. Nastrádejte zásobičku na další dlouhý rok (který je mimochodem čím dál kratší) a naberte inspiraci pro svou tvorbu.

Dnes nezapomeňte na „Muzejní večůrek“, na který můžete navázat o pár schodů níž zpíváním v Kačence. Třeba se potkáme.

Weida

ZA 5 MINUT 12

Oznámení

Ztratily se klíče od auta. Kdo je najde, může je nechat v redakci. Odměna jej nemine!

Zlatovláska

Hola hola, zítřejší představení Zlatovlásky, plánované od 18hod na Velké scéně, se odsouvá o čtvrt hodinky, neboť žádaný pan osvětlovač bude muset stihnout přeběhnout z MEDu, kde těsně před tím dosvítí Hotel Beránek...

REDAKCE

Takže asi takhle!

Zatím k nám chodí (tajně) jen agenti. Byl u nás taky Dr. Slunéčko.

No a to je, prosím, všechno.

Tak to ne.

Vyzývám vás! Přijďte nám říct nebo napsat, co vás pobavilo, naštvalo, jak se vám tu líbí a jak se vám líbí Zpravodaj. Co byste tam chtěli ještě číst. Přineste své básně. Příběhy o zachráněných srnkách...

No, to mi trochu ujelo. Prostě přijďte.

Občerstvení tu je a my taky.

Weida

Ze seminářů

str.

2

LETA ŠEŠDESETA

...byla léta hledání, experimentů, léta mládí a naděje – společenské i umělecké. Na LCH prorazilo svou hravostí, nápaditostí, novátorskými přístupy a neotřelostí dětské a mládežnické divadlo a znamenalo tu nevídané oživení. Byla to také doba modernismu, do nějž patřila i víra v moderní techniku, např. černého a luminiscenčního divadla – a u leckoho i doba snahy vyrovnat se v tom státním profesionálním divadlům.

Pomalu mizela snaha o vytvoření iluze skutečnosti a nápodobu hereckého divadla loutkami, a také proto rostla snaha autorsky adaptovat většinou nedivadelní předlohy nebo si rovnou napsat vlastní hru.

Počet inscenací v hlavním programu se zdvihl nepatrně – na 11. Prvně a zatím naposled v dosavadní historii LCH se tu konaly i semináře roku 1960 – Loutkářský kurs ÚRO a Osmidenní školení režisérů LS.

Rudolf Zezula

...narozený koncem roku 1912 v Sokolnicích u Brna, byl akademický malíř, který pocítil touhu uvést výtvarno do divadelního pohybu, a tak se svou dcerou Hanou a jejími spolužáky z 5. CZDŠ v Praze 7 založil Maňáskový estrádní soubor páté C – čili Mespáce. To bylo roku 1958. LCH to poznala v podobě čtyř inscenací: Princezna Čárypíše (1961), Sunar-revue (1965), Zakopaný pes (1965), Dlouhý, Široký a Bystrozraký (1966), Velrybí domov (1967) a Kocour v botách (1968).

Šlo o divadlo s výrazným uplatněním výtvarné složky v humorné nadsázce výtvarné podoby i akce, hojně pracující se zvuky, na něž byl Zezula odborníkem na slovo vzatým, divadlo mladé. Proslýchalo se, že i výrazně režisérské. A protože mělo úspěch, projevil zájem o Zezulu i další soubory: o jeho scénografii a režii pražská Říše loutek (Bambi na LCH 1963), o scénografii litvínovský Loutkářský soubor Chemických závodů (1967–1975 na LCH 5×), ústecký Drápek (LCH 1968 a 1970), kraslický Loupák (LCH 1971–1973) a Pajduláček při 9. ZDŠ v Chomutově (LCH 1972). Tak vstřícné duše a takový úspěch jako v Mespáci už však nenašel. Zemřel roku 1979 v Praze.

Na Loutkářské Chrudimi zanechal stopu nejen jako srandymilný bohém, jehož brzké ranní (či pozdní noční?) koupele ve zdejší kašně byly pověstné, ale především jako režisér, který vnesl do tehdejšího loutkářství svěží humor, vycházející především z kvalitní akční scénografie.

Hana Budínská

...se narodila v dubnu 1933 v Havlíčkově Brodě. S loutkovým divadlem začala roku 1952 ve školní pokusné scéně Ajdivadlo při brněnské Vyšší škole uměleckého průmyslu. Už o dva roky později, v 21 letech se stala vedoucí loutkářského úseku tehdejšího Domu pionýrů a mládeže (jak šel čas, dostal přívlastek Julia Fučíka, pak ještě k tomu Ústřední a na konci

60. let nakrátko nahradily pionýry děti) na pražských Vinohradech. Tam vedla 38 let loutkářské kroužky a soubory dětí a mládeže, v nichž byla i citlivou režisérkou, scénografkou a pedagožkou, ale také autorkou řady zajímavých loutkových her, hříček a adaptací, podnětných článků, metodických pomůcek a dalších publikací, jakož i výstav... Na LCH vedla od roku 1963 do 1982 pět seminářů, poraden a dílen a 2× byla i v porotě; učila i jinde, mj. čtyři roky na Katedře výchovné dramatiky DAMU. Vychovala řadu samostatně myslících lidí, z nichž mnozí zůstali divadlu věrni – třeba Jirku Vyšohlída, Jardu Provazníka, Jakuba Huláka nebo i mě.

Svou inscenační tvorbou vnesla oživení do českého loutkářství. Vždycky se snažila o divadlo živé, současné, tvořivé. Už Pohádka o malém ježkovi zaujala v roce 1961 natolik, že – ač zařazena do inspirativního programu – získala jednu z hlavních cen. Skutečným triumfem pak byly autorské inscenace Hra pro zalezlíky (1962) a Pozor, nebezpečí! (1963). Do roku 1976 pak následovalo ještě osm dalších „chrudimských“ inscenací a roku 1989 poslední v inspirativním programu. Její inscenace jsou cítily výrazně výtvarně, vždy respektují možnosti daného věku, vycházejí z něj a nabízejí mu tvořivé uplatnění i nosnou myšlenku.

Na LCH vnesla nový vzduch a vzruch, když jako první začala předvádět divadelní výsledky komplexní estetické výchovy a v jejím rámci tehdy ještě ani nepojmenované dramatické výchovy: hravost a tvořivost vycházející ze samotných účastníků, hledání prostředků a tvaru na základě požadavků předlohy, autorský přístup a odvahu k experimentu. Když se šest let po ní připojila Milada Mašatová a Jiří Oudes, bylo jasné, že tyto nové způsoby práce s dětmi a mladými lidmi, a tím i nové inscenační přístupy nabízejí cestu z reproduktivního iluzionismu padesátých let.

Miloslav Linhard

...zvaný Richard se narodil v srpnu 1933 v Litomyšli, ale dětství a mládí prožil v České Třebové, kde také začal roku 1951 pěstovat loutkové divadlo v převážně marionetářském souboru Javorka coby mluvčích (od roku 1957 i režisér). Svěrázným obrázkem doby je, že v letech 1955–1957 byl vedoucím Vojenského loutkového divadla čestné stráže pražské posádky, s jejíž autorskou inscenací zvítězil i v Armádní soutěži umělecké tvořivosti. Nejvíce se však proslavil, když jako učitel na Středním odborném učilišti železničním v Šumperku založil roku 1965 soubor Žabáci a hned roku 1966 prvně uspěl na LCH s jeho Snem učeně Šostáka. Z následujících čtyř vystoupení na LCH byla asi nejúspěšnější Pohádka pro všední den roku 1970. V letech 1975–1979 byl pak M. Linhard 4× členem poroty a s aktivní divadelní činností se rozloučil (se souborem mezitím již samozřejmě několikrát obměněným) v soutěži individuálních výstupů roku 1979.

Vtipné, bezprostřední autorské divadlo se smyslem pro recesi, doprovázené živou muzikou, vycházelo z mladých lidí samotných – z jejich myšlení, humoru, tvořivosti. Tím se zařadil M. Linhard mezi ty, kteří

prosazovali tvořivou práci s mladými lidmi, umožňovali jim seberealizaci a obohacení o nové kulturní zážitky, ale také bavili diváky všech věkových kategorií. Ostatně ne nadarmo byl jedním z bardů tehdejších přehlídek, jehož tu bylo možné potkat ještě před pár lety. Zemřel na konci léta 2009.

Jan Merta

Jan Merta se narodil v září 1927 v Nové Pace, ale jsa celoživotním hradeckým lokálpatriotem, nechal se již následující rok převést do Hradce Králové – Malšovic, kde od té doby žije. K loutkovému divadlu ho v dětství nalákal vánoční dárek dvacetimetrových marionet a pak pravidelné návštěvy loutkového divadla při Sokolu Malšovice, kde roku 1956 založil loutkářský soubor, v němž byl dramaturgem, režisérem, scénografem i loutkohercem. Na LCH uspěl 4×: 1961 Ukradený míč, 1962 v inspirativním programu O chaloupce z marcipánu a 1964 (kdy LCH byla přehlídkou souborů soutěže tvořivosti mládeže a pracujících východočeského kraje) Hrnku, vaň! a Ztratil se nám Alík. Roku 1980 vytvořil při Sokolu Malšovice soubor Žížala a o rok později zazářil na LCH s Neposedným domem. S dětským souborem Paravánek při ZŠ Štefcova v Malšovicích uspěl začátkem 80. let dvěma inscenacemi i na Kaplickém divadelním létě: Velkou pohádkou o řepě a Šípkovou Růženkou. Šlo o režijně i výtvarně pozoruhodné inscenace, které ve své době ukazovaly cestu modernímu tvořivému loutkovému divadlu.

Jeho největší zásluhou však je to, co zaséval mezi lidi kolem sebe, především to, co málokdo ocení, ba vůbec vidí, neboť to všichni považují za samozřejmost, bez níž by však amatérské loutkářství jen zkomíralo

a nikdy nedošlo tam, kde dnes je: obětavá práce organizační, v roli neplaceného, ale o to lepšího metodika, citlivého, ale neuhýbavého, názorově pevného porotce a recenzenta, ochotného přijet poradit takřka kdykoli a kamkoli. Jan Merta je představitelem generace, pro niž bylo samozřejmé dělat něco nejen pro sebe, ale pro obecný prospěch.

Dlouhá léta pracoval v odborné radě ARTAMA i v krajském poradním sboru (1958–1965 a 1974–1989 byl jeho předsedou), v mnoha okresních, krajských i národních porotách (na LCH 1991 a 1992). V letech 1993–2000 byl předsedou Volného sdružení východočeských divadelníků.

Pozitivně uváděl loutkářství – včetně amatérského – do povědomí veřejnosti také svými výbornými fotografiemi coby vlastně první moderní fotograf amatérského loutkového divadla, který záběry nearanžoval do úhledných statických obrázků, nýbrž fotografoval přímo v akci, během představení či zkoušek. V roce 1994 vedl na LCH fotografický seminář.

Počtem účastí na LCH nijak neohromuje. Ale jako loutkářský „metodik z libosti“ pomohl dostat východočeské loutkářství tam, kde dlouhá léta bylo. Svou názorovou pevností spojenou s tolerancí a lidskou spolehlivostí, seriózností a až úzkostlivou zodpovědností pozitivně ovlivňuje dění v širokém okruhu mnoha oborů amatérského divadla. Až do úctyhodného věku dokázal zachovat si současný, mladý pohled na loutkové divadlo a pozitivní vidění života. A zůstat dobrým člověkem. I za to obdržel na LCH 2007 Cenu Ministra kultury ČR.

Luděk Richter

Podrobnosti lze nalézt v publikacích 50 Loutkářských Chrudimí a Loutkářská Chrudim 2001–2011.

OHLEDNUTA

Jubilejní retrospektiva

Střípek Plzeň:

Hotel Beránek aneb Pozor, za dveřmi je vlk!

Roku 2008 bylo zakázáno kouření na všech veřejných místech v Portugalsku a ve státu Illinois, cena ropy vyskočila na 100 dolarů za barel, ruským prezidentem byl zvolen Dmitrij Medveděv, českým Václav Klaus a za dveřmi je vlk. Alespoň na 57. LCH.

Kromě něj ale také třeba experimentující Hugo semilského Teatra Hugo, postmodernistický Mariage roztockého Tichého Jelena a tři inscenace profesionálů v hlavním programu (!): Tučňákův výlet pražského Kraba, La Kantýna souboru Vytrob si své letadýlko a venkoncem i Aj, já koza Vyšší odborné školy herecké z Prahy. Stejně jako v ročníku 2003 a 2005 bylo v hlavním programu rekordních 23 inscenací. Také cen je jako máku: 14. Mezi nimi i ta pro plzeňský Střípek „za tvořivé rozvíjení loutkářských inscenačních tradic na autorském textu inscenace Hotel Beránek aneb Pozor, za dveřmi je vlk!“.

Hotel Beránek – 14. inscenace Střípku v hlavním programu LCH, z toho 12. v režii Ivany Faitlové – už patří k nové, rozmáchanější tvorbě Střípku se širokým plátnem, mnoha loutkami, deseti účinkujícími a pětadesátiminutovou délkou. Ale má i všechny známé klady plzeňského Střípku: zodpovědnost a poctivost v přípravě, kvalitní autorský text, pečlivou režii, výborné loutkoherectví s tyčkovými loutkami a maňásky. Prostě ono příslovečné amatérské divadlo s profesionálními parametry, jehož je u nás Střípek nejlepším reprezentantem.

Beránek je pozoruhodný svým žánrem, pohybuje se mezi nezávaznou komedií a dramatickým thrillerem. Hledáme-li však, čím si zaslouží být v retrospektivě inscenací minulých let, je to především pro jeho nepřilíživou snahu nabídnout něco kvalitního nejen malým dětem, ale třeba i větším školákům; o dospělých nemluvě. Je dobře, že Střípek připomíná potřebnost klasické loutkové pohádky, založené na silném příběhu, která je stále nejčastějším proudem loutkového divadla, a to, že je možné udělat ji dobře.

Luděk Richter

SOUBORY O SOBĚ

LOUTKOVÉ DIVADLO V BOUDĚ,
Plzeň

Zlatovláska

Soubor starý 82 let, hrající klasické marionetové divadlo. Pravidelná sobotní představení pro děti od 3 let, zájezdová představení po celé ČR, ale i v zahraničí. V roce 2010 Brusel a Žilina.

Snahou souboru je stále zlepšovat kvalitu našich pravidelných sobotních představení. Mojí touhou bylo uvést pro marionety klasiku nejklasičtější, to jest Zlatovlásku. Inscenaci jsem postavil na marionetářském umu boudáků a text přizpůsobil našim, často velmi malým, divákům. Snažil jsem se maximálně zachovat původní půvabné verše. Konečné úpravy textu včetně dopsání „chybějících“ veršů se, myslím úspěšně, ujala paní Zdenka Jerešová.

Michal Havlík

DKP

Sobota 2. 7. v 15 a v 18 hodin

PŘEKVAPENÍ,
ZUŠ Chlumec nad Cidlinou

Jan za chrta dán

Náš soubor Překvapení při ZUŠ v Chlumu n. C samostatně hraje již třetím rokem. Několik členů se také prostřídalo, ale pořád jsme dobrá parta a hrajeme pro děti ve školách i v základních školách. Letos poprvé jsme začali vymýšlet představení pro starší děti, nejen pro mrňouse. S pověstí o našem kraji jsme se zúčastnili přehlídky v Hradci Králové a stalo se to, s čím jsme nepočítali, postoupili jsme a budeme hrát na Loutkářské Chrudimi! Z toho máme velikánskou radost, protože vloni jsme zde byli poprvé jen jako seminaristé a jet sem hrát bylo naše přání. Je to zatím náš největší společný úspěch.

Spolkový dům

Sobota 2. 7. v 10 a v 16 hodin

LOUTKÁŘSKÝ SOUBOR AHOJ,
Chrudim

Hudební show

Autorem, autorem předlohy, režisérem a scénografem, v neposlední řadě pak jedním ze dvou aktérů Hudební show je Libor Štumpf. Marionety jsou dílem Jaroslava Koloděje a Pavla Odehnala – taktéž druhého z účinkujících. Hudební složku tvoří sestřih pražského cimbálu, dixielandu a skladeb skupiny ABBA.

Soubor vznikl v roce 1988. Má na repertoáru pohádky i vystoupení pro dospělé. Hraje v pardubickém kraji, ale i v zahraničí. Bližší informace na www.chrudimka.cz/ahoj.

Spolkový dům

Sobota 2. 7. v 10 a v 16 hodin

JÁ A ON ZUŠ JANA ŠTURSÝ,
Nové Město na Moravě

Shenti Kuilei /šuntí kolej/

Autorské představení vzniklo v režii Tomáše Machka (za spoluúčasti celého souboru) a scénografií Ivana Štrobla. Ten také spolu s Jakubem Chocholáčem vytvořil loutky, tentokrát te tělové.

Soubor vzniklý na zakázku MKS Třebíč.

Jedná se o kolektivní dílo vzniklé pomocí velké dávky fantazie a experimentů se zvolenými prostředky.

MS DKP

Sobota 2. 7. v 10 a ve 14 hodin

FLAJŠPLYŠ
Praha a okolí

Kdo chodí na Gotthaj?

Soubor vznikl v létě 2010, kdy jako svou první a zatím jedinou inscenaci stvořil hru Kdo chodí na Gotthaj. Od té doby trpí velkou fluktuací členů, kteří se pořád někde toulají, takže ještě ani dvakrát nehrál ve stejném složení a není jasné, kdo vlastně na Chrudim dorazí. Od svého počátku zkouší soubor v polních podmínkách prázdných školek, vyklizených obýváků, zahrádek nádražních restaurací a opuštěných kanceláří, což propůjčuje jeho tvorbě nezávislost a atmosféru takového toho domácího punku.

„Co byste si přáli, kdybyste dostali tři kouzelná přání? A kdybyste byli stárnoucí holo hlavý řezník?“ Strhující příběh o věčném mládí, lidských touhách, slavicích, salámech, naději a časech, ve kterých jsme vyrostli a ve kterých (ne)zemřeme.

Hra je autorským počinem souboru, který se při jejím vzniku inspiroval pohádkou K. J. Erbena „Proč je dobře, že je smrt na světě“ a písní

skupiny Alphaville „Forever Young“. Největším inspiračním zdrojem se ale stal život sám, který hra věrně zachycuje se vši jeho nudou, naděje mi, utrpením, masem, povrchností, růžovostí, plastem, latexem a kečupem. Premiéra původní, německé verze proběhla v srpnu 2010 v Chemnitz, v zimě 2011 potom vznikla přepracovaná česká verze, která byla premiérována v dubnu na přehlídce Pimprlen v Plzni.

MS DKP

Sobota 2. 7. v 10 a ve 14 hodin

STŘÍPEK,
Plzeň

Hotel Beránek aneb Pozor, za dveřmi je vlk!

Loutkové divadlo Střípek vzniklo v Plzni v roce 1978 a od roku 1993 působí jako občanské sdružení. Svůj repertoár soustředí na děti předškolního a mladšího školního věku, přesto však jsou jeho představení přijímána s velkým ohlasem i dospělými. Za dobu své působnosti získal Střípek řadu cen na vrcholných amatérských loutkářských přehlídkách a hostoval ve Francii, Španělsku, Polsku, Rakousku a Slovensku. Mezi nejúspěšnější tituly patří „Klobásová komedie“, „Kérkonošská pohádka“, „Cikánské princezny“, „Brum-pohádka – aneb Výchova medvědu v Čechách“, „Modrý Mauricius“, „Havrane z kamene“, „Finist, jasný sokol“, „Kouzelný mlejn“, „Hotel Beránek“ a „Pohádky o kohoutkovi a slepičce“.

Ivana Faitlová – učitelka MŠ v Plzni působí v divadle Střípek jako herečka a muzikantka od roku 1979. Začátkem 90. let převzala umělecké vedení souboru a dosud pro něj napsala 15 původních her, šest dramaturgií, z nichž řada získala ocenění na Loutkářské Chrudimi.

Autorem námětu poslední inscenace „Hotel Beránek“ je středoškolský učitel František Kaska – herec divadla Střípek od roku 1997, dlouholetý člen divadla „My“ v Plzni a též člen Divadélka Kuba, pro které píše v autorské dvojici s Petrem Mládem scénáře. V posledních letech se úspěšně věnuje také dětskému divadlu a dramatické výchově.

Veselý maňáskový thriller pro malé i velké ovce.

Vstup na vlastní nebezpečí!

MED

Sobota 2. 7. v 11, 17 a 22 hodin

Prcek Tom a Dlouhán Tom

Inscenace je jedním z vyústění dlouhodobého projektu, v němž se Dana Bláhová se svým dětským divadelním studiem Kampak! cíleně zabývala Amerikou a její kulturou. Podle další z amerických pohádek Pavla Šruta vznikla vedle Prcka Toma také inscenace Alice a skřet Tobiášek, která postoupila na celostátní přehlídce Dětská scéna. V obou inscenacích se pracuje s tím, co se děti (převážně ve věku 10–13 let) v souvislosti s Amerikou naučily – tedy s písněmi a tanci. V případě Prcka Toma a Dlouhána Toma se možná do jisté míry projevilo, že cesta k inscenaci nezačala od tématu a příběhu, ale právě od faktu, že jde o americkou látku.

Děti působily na jevišti sympaticky a živě, jejich energie a chuť sdělovat nenechala diváky na pochybách, že je „americký projekt“ zaujal a přinesl jim nové zážitky, zkušenosti i dovednosti. Jistý problém ale začíná uchopením textu a jeho literární předlohy. Pohádka o souboji tuposti a fyzické síly s vychytralostí nemá svého typického kladného hrdinu, krutý souboj obou Tomů je ale vyprávěn s nadsázkou a černým humorem. Tomu odpovídá i dramaturgie Pavla Vašíčka, který látku zpracoval jako rakvičkárnu, jež svou přísnou znakovostí a stylizací umožňuje zobrazit i kruté násilí tak, aby v divácích nezbuzovalo nepatřičné emoce. Přesnou stylizaci a řád ovšem pražská inscenace postrádá. Situace jsou rozehrávány směrem k hereckému prožívání, neadekvátně se psychologizují a předvádění násilných činů pak nechtěně „zavání“ naturalismem, což je markantní zejmé-

na v případě zabití obou babiček (svou babičku Little Small Sally dokonce Prcek Tom při svém odchodu z domu láskyplně uloží a pohladí po tvářích – následný akt vraždy a nalezení mrtvoly pak může – zvláště v podání dětí – na diváky působit nepřijatelně kruté a cynicky). Nedostatek stylizace a přesnosti ve výstavbě situací také často vede k nepřirozené frontální orientaci (děti vycházejí na forbínu, obracejí se na diváky a ne na své protihráče) a mírným náznakům exhibice. Charakteru zvolené látky nepomáhá ani pomalejší temporytmus (daný od počátku zejména hudbou). Snadněji odstranitelné jsou drobné nelogičnosti či nejasnosti v situacích a motivaci postav. (Ví žena farmáře O'Connora, že je Prcek Tom podvedl? Ví Prcek Tom od začátku, že jeho babičku nezabil vinopalník, ale Dlouhán Tom? Vysvětlí Prcek Tom své uvěznění v pytlí tak, aby se farmář McIntosh opravdu nechal napálit?)

Závěrem nutno dodat, že kromě nasazení souboru zaujalo představení i instrumentací živé hudby a řadou hezkých nápadů a scénických řešení, zejména vtipným závěrem s nástupem „nového Toma“ s jeho malou truhlíčkou.

Jakub Hulák

hudba – Děti jsou v plném nasazení, velmi dobře se vyrovnaly s velikostí jeviště, živá muzika je kvalitně připravená a docela šlape. Jako překážka k plnohodnotnému vyznění se jeví její stejné tempo, které má tendenci tok inscenace brzdit. Způsob práce s dvěma charaterově odlišnými tématy se dostává do nesouladu s interpretací tématu inscenace. Škoda, že díky intonačnímu rozsahu písniček a jejich tónině,

kteřou limitují dudy, vážne srozumitelnost zplivaného textu.

Vrátá Šrámek

Skákavá princezna

Představení Skákavá princezna potěšilo především kvalitní a příkladnou prací souboru s loutkami, manekýny. Přesná animace, fázování pohybu loutek, které pro pohádku vytvořil člen souboru Tomáš Gála, v jednoduché scénografii, složené z tradičních štaflí a jedné bedny, to vše je doprovázeno živou hrou na elektrickou kytaru autorem hudby Romanem Kratochvílem.

Prostý pohádkový příběh je herci hrán s energií a chutí.

A právě proto, že Skákavá princezna je pohádka prostinká, nenaplnění a nevýrazná akcentace, především klíčových momentů inscenace (např. rozhodnutí Čaroděje, že se vzdá Princezny, když mu Princ přivede jinou nevěstu nebo usínání a chycení Prince do Ježibabiny pasti, a hlavně závěr inscenace, kdy Ježibaba a Čaroděj jsou vzájemně lapeni do vlastních kouzel) způsobilo v druhé polovině představení znečitelnění příběhu.

Expozice postavy Krále a Princezny je provedena s příjemnou nadsázkou a herci si tak vytvářejí volnější prostor pro hru s loutkou. Je jen škoda, že se tak nestane i u ostatních postav.

S nadsázkou hraná komická postava koně zbytečně opakuje některé gagy.

Velmi vhodně použitá živě interpretovaná hudba nás nenásilně provází celým dějem a možná právě ona by mohla být nástrojem k větší akcentaci výše zmíněných momentů, především závěrečného všemi očekávaného kouzla.

Tomáš Volkmer

Na statku a v Africe

Představení je plné radosti z otevřené hry. Není tu klasický paraván, ani skryté vedení. Otevřená hra umožňuje prezentaci loutek (... a král byl velice hodný), kdy je loutka objektem, a posléze se stane jednajícím subjektem. Zároveň ale pořád

Skákavá princezna

vidíme celé postavy herců, kteří s loutkami hrají (a tu a tam si i s nimi hrají). Herci také doplňují vyprávěním, komentářem děj příběhu a spolu s písněmi posouvají děj, překlenují přestavby.

Je tu tedy pro hru několik možných rovin, které by se měly vzájemně obohacovat, prolínat a vytvářet jevištní dění. Občas se tak děje – např. když hovoří herec o králi, „že by nezkrivil ani vlas“ ... a přitom poukazuje na svou holou hlavu. Nebo když koníčkovi-herci ukradně princezna loutku koně a ten tam zůstane bez ní. Nebo když cítíme, že se herec svou postavou baví.

I přesto, že je představení odehrané s chutí a na hercích lze vidět, že je to baví, jsou situace, kdy dochází jen k popisnému hraní s loutkami. A možnosti hraní (si) s loutkou, i jejím charakterem nejsou tak plně využity. To znamená jen humor, ale např. dát si čas a rozehrát detailněji nešťestí skákající princezny. Prostě dát této „blbosti“ větší prostor. Hledat více nápady a možnosti, které se k příběhu a k postavě váží, doplňují je, nebo ještě lépe ho rozvíjejí nějakým překvapením. Pokud by to bylo důsledně činěno a naplněno, pak by mě asi nezajímalo tolik v podstatě špatný text, ve kterém jde stejně zase jen o jakýsi vtíp, a povrchní motivy. A více rozvíjet tu herecko-loutkohru a tím dodat do hry něco, co tam v původním textu třeba ani není. Tím ovšem nechci říct, že by postavy příběhu měly zmizet, jen by mohlo dojít k zajímavějšímu a humornějšímu dění na jevišti.

Našlápnuto tu je – ale ještě to chce asi kus práce.

Mirka Vydrová

Zlý čaroděj si brousí zuby na princeznu, ta ho nechce, on ji promění v bláznivou skákavku, a tím radikálně sníží šanci na to, že by se kdy provdala. Naštěstí charakternímu princovi Jiříkovi to nevádí, a navíc slíbí, že přemůže čaroděje a zakletí zlomí.

Jasně nastolená situace, přehledně exponované postavy, motivace zřetelné a funkční, vše dostalo patřičný prostor i patřičný čas. Základ

kvalitního, regulérního dramatu. Jenže to se v půlce hry náhle zlomí v prostinkou nonsensovou anekdotku, v níž to hýří oslabováním pracně vybudovaných motivací či jejich přímým popíráním. Vynoří se totiž čarodějnice, která Jiříka polapí, ale vzápětí ho hnedle pustí, protože také nemá ráda čaroděje. Čaroděj Jiříkovi bez (očekávaného) souboje vyhoví a zbaví bez okolků princeznu skákavostí výměnou za to, že mu Jiřík najde jinou nevěstu. Takže o co tu vlastně šlo? O čarodějovu touhu po princezně, nebo o čarodějovu touhu po pomstě čarodějnicí a zisk jakékoliv nevěsty? Silné motivace z expozice zmizely či byly oslabeny, nově vzniklé motivace (souboj čaroděje a čarodějnice) se vzájemně vyrušily. To vše je problém samotného textu, respektive jeho úpravy, respektive jejího naplnění.

Vítek Peřina

hudba – Příjemná elektrická kytara, dobrá tempa a rozmanitost stylů písní. Jejich charakter vede inscenaci poněkud bezkonfliktně, zde by stála za úvahu větší barvitost-dramatičnost. Stejně tak podání kouzel, a především závěr – „jitrnice jelit“ – by potřebovaly naplno využít potenciál el. kytary a „krabiček“ na ni napojených.

Vrátka Šrámek

Na statku a v Africe

Inscenace je obnovenou premiérou morality na téma, že ne vždy přání dopadne tak, jak si člověk představuje. Téma jemné, může být úsměvné i laskavé, nesoucí potenciál rafinovanosti a překvapení, jež se v závěru jistě dostaví. To ale neznamená, že jeho traktování nepotřebuje být plnokrevné, ve všech složkách naplněné, herecky dotažené, byť nesené s jistou mírou nadsázky. Soubor má ve všech složkách své inscenace na takovouto interpretaci „zaděláno“ poměrně dobře, vřdyt již archaický jazyk dramatického textu a celý úvod inscenace-sta-

rá píseň, žánrový obrázek vesnického stavení i podoba loutky naznačují, kudy se interpretace asi bude ubírat, což budí příjemná očekávání, ale bohužel brzy ztracená a až v závěru opět částečně naplněná. Pěkná hudební a zvuková složka s vtípně vymyšlenými úpravami Věrného milovaní či My cizinou jsme bloudili, scénografie a svícení, textové vtípky jako např. „...rozená Dubska, provdaná Bukovská z Lípové...“ nejsou naplněny adekvátním hereckým výrazem, a tak inscenace, kde by i v textu mohly nůžky najít své místo, plyne trochu pořád stejně pomalu v duchu jakéhosi pohřebního monotónu, který by mohl být funkční, kdyby nezůstalo jen u něj. Dobrá živá hudba osvěží, avšak tempo se příliš nemění. Hra s loutkami trpí podobnou nedotažeností. Soubor Klika má specifickou a sympatickou poetiku humoru, z jeho výkonu je cítit soudržnost a potěšení ze hry. Jen kdyby trochu „přitlačili na pilu“.

Vrátka Šrámek

Téma inscenace Na statku a v Africe, které by se dalo charakterizovat slovy, že ne vždy se přání vyplní tak, jak si člověk představuje, je výstižné i pro tuto krátkou glosu. Ne vždy se totiž vše v celkovém divadelním tvaru podaří naplnit tak, jak by si představoval (přál) ...porotce.

Přál bych si divadelní akce nadřazené čistě verbálnímu projevu. Přál bych si méně slov pronášených statickými loutkovými postavíčkami. Přál bych si, aby se v záplavě slov neztrácela příliš komplikovaná dějová linka, případně aby se z její složitosti udělal evidentní záměr. Přál bych si, aby (při)jemná nadsázka, která inscenaci nepochybně zdobí, byla naplněná a dotažená, a to od samého začátku inscenace. Ať už v rovině práce se slovním humorem, jeho hereckým „prodáním“, patřičným využitím nabízejících se gagů situačních či třeba i výtvarných (kupř. černoušek-vodník – Ale co z toho?).

Těch přání by mohla být ještě celá řada: Nesou-li se „Afrikou“ v tak hojném počtu vkládaná hudební čísla, měli by inscenátoři zvážít, zda jejich loutkoherecké aranžmá (zvláště s ohledem na omezené možnosti jednoduchých loutek) nebude při druhé třetí písni už okoukané. A zda by se spíše nevyplatilo – namísto hraní toho, že loutka zpívá – věnovat veškerou energii vlastnímu živému a hereckému zpěvu. Přál bych si... ale dost už. Vřdyt stejně se všechna ta přání nakonec vyplní tak nějak úplně jinak, než si člověk (a porotce obzvláště) představuje.

Vítek Peřina

Prcek Tom a Dlouhán Tom

...s Jiřím Oudese

Dobrý den, my rovnou prozradíme, že záměrem tohoto rozhovoru je představit vás mladší generaci návštěvníků LCH, která již nemusí být s vaším působením příliš obeznámena – a ke které se koneckonců počítáme i my.

Mohl byste se nám krátce představit?

O mně je všeobecně známo, že jsem učitel. Ale taky o mně bylo napsáno, že se neví, jestli jsem pedagog, loutkář, režisér, nebo metodik. Řada těchto funkcí souvisela s hereckou prací a samozřejmě s tím velikánským koníčkem, který u mě trvá dodneška.

Taky je to spojený s Šumavou. To tehdy bylo v Loutkáři, že tam je tolik bláta, že se tam nedá projet, to napsali Luděk Richter a Hana Budínská, když tam jeli se svým souborem na takovou výměnu.

Jak jste se vůbec dostal k loutkovému divadlu?

Hrál jsem na vojně, to byla taková náhoda, že mě nastrčili zrovna na jednotku, kde bylo loutkové divadlo. Takhle jsem začal s loutkami něco dělat a zjistil jsem, že to je pro vojáky výborná věc, že se můžeme uvolňovat od jednotky na vystupování pro občany, a hlavně pro děti. A protože jsem působil v místě, odkud jsem vyšel ze základní školy, tak jsem tam měl plno známých, kterým jsem vždycky oznámil: „Až u vás bude zábava, zavolejte na naši jednotku, řekněte: ‚Vy máte loutkové divadlo, veliteli,‘

já řeknu: ‚Ano,‘ a my přijedeme.“ Takhle jsme se dostali na taneční zábavu a já byl celej šťastnej.

Kudy pak vedla vaše cesta od loutek na vojně dostal k LCH?

V Dolním Těšově mě přijali na místo učitele, v místě, kde jsem dřív s vojáky hrál, zase v tom blátě. V roce '63 jsem zjistil, že jsou kurzy loutkového minima pro učitele na pedagogických školách a na lidových školách umění, takže jsem to absolvoval a pak už začala ta kvalitnější práce, páč jsem se vzdělal. A pak jsme začali tvořit a dělali jsme se spodovými loutkami, s dětmi ve škole při vyučování, ale i mimo něj. No a nakonec se utvořil soubor z dětí, které to opravdu bavilo. Hanka Budínská mě oslovila, jestli něco mám, že bych se ukázal tady na Chrudimi v semináři, a já na to: „Mám.“ Řekl jsem si, že když dostanu pozvání od ústředního domu pionýrů a mládeže, když se obrátím na činitele odboru školství a kultury a oni řeknou: „Á, vy jste od těch pionýrů, člověče, vy jste známý, tak my vás tam pustíme a třeba vám k tomu rovnou dáme i mikrobus.“ No a to se splnilo, já si všechno oběhal a jeli jsme sem hrát v '67.

Kdy jste byl poprvé na Chrudimi soutěžně?

V roce '68 jsme tady byli poprvé, rok po našem představení na semináři, s pohádkou Zdeňka Slabého *O sedmi trpaslících a ještě jednom navíc*. Děti si tam tak hrály a já po nich nechtěl, aby se učily text. Rok jsme to připra-

vovali a byla z toho docela úspěšná inscenace. Psalo se o tom, jak je to možné, že takhle na vesnici vzniklo představení, kde si děti „bezostyšně hrají“, to si pamatuji, že si „bezostyšně hrají“ na jevišti tady toho velkého divadla a že si hrají na divadlo. A je to divadlo, nebo to není divadlo? Je to umění? Je zajímavý, že teď jsem byl ve Svitavách, před čtrnácti dny a tam se najednou nastolila stejná otázka: Jak hodnotit dětské divadlo? Jestli je to vůbec divadlo, nebo jestli je to pedagogický proces.

Cítíte se tedy především jako pedagog?

Já jsem původním povoláním pedagog, ale prostředkem výchovy a vyučování pro mě bylo vždycky divadlo, loutkové divadlo, loutka nebo dramatická hra, která pro mě byla základem od počátku. Na tom jsme se shodli třeba s Hankou Budínskou a dalšími. Takhle jsem se dostal do té skupiny lidí jako byli Milada Mašatová. Ale samozřejmě, každý jsme šli jinou cestou. Takže tolik... to už jsem toho nakecal dost, ne?

Začínal jste v 60. letech, pozorujete za těch 50 let na LCH nějaký posun, změnu atmosféry?

No víte, samozřejmě, že člověk vždycky v té době, kdy je mladý, i vy, až budete starší, tak budete říkat: „To byla atmosféra tehdy na té Chrudimi!“ Fakt je, že to samozřejmě nebylo tak bohaté, jako je to dneska, pro mě to bylo přehlednější. Ale ten rozsah je velký a je to dobře, že se můžou uplatnit všechny ostatní soubory.

Já jsem stál u řady Chrudimí jako člen ústředního poradního sboru. A Chrudim se měnila, tady nebyly kdysi semináře, to se sem přineslo postupně. Já jsem to zažíval, protože jsem vlastně začínal jako ukázka na semináři a řadu těch novinek jsem podporoval. A taky jsme si neustále stěžovali, že se nedává šance dětským souborům, že jsou tu nevhodné prostory. No a pak, názory tradičních loutkářů byly jiné na to, co my jsme dělali, páč my jsme to dělali jinak, a to některým jaksí vadilo. Říkali: „A je to vůbec loutkové divadlo, když si jenom hrajou?“ Tak jsme byli jiný a pak

jsem najednou řekl: „My hrajeme dětský divadlo.“ Založila se Dětská scéna, tedy Kaplické divadelní léto. Jezdil jsem tam, ale současně jsem jezdit dál i do Chrudimi.

Sledujete i jiné festivaly, zmiňoval jste Dětskou scénu, Hronov asi taky?

Hronov, no, ten sleduji spíš jenom tiskově, ale za ochotníky si klidně zajedu třeba někam podívat, protože mě zajímá, kam se to ubírá, to divadlo. A často říkám: „Já už některým věcem nerozumím.“ To jsou takové ty pokusy, pro mě to jsou výstřelky, ale je fakt, že jsem je asi dělal taky. Já jsem byl vždycky pro, aby to bylo opravdové divadlo, i když nemělo velkou ideu. Ono se to nedá vysvětlit, ale co je větší úspěch, že si děti s radostí zahrájí a předvedou, jak to je, nebo když se vydaří nějaká velká myšlenka? Vždyť i malá myšlenka, která tam je, ta drobnost, stačí. Ale je pravda, že ten vývoj tady je, i když se občas zastavuji, že se ptám proč? Proč to dělají? Je to protože chce vedoucí ukázat, že jsou na úrovni, když tomu vy nerozumíte? „My víme, proč jsme to hráli.“ Takhle já jsem taky přemýšlel – já vím, proč jsem to hrál, ale neměl jsem nikdy potřebu být ten nejlepší. Mně šlo jenom o to zahrát si a mít z toho radost. Taky jsem si hned zapamatoval jednu myšlenku, když jsem tady byl poprvé, co mně říkal bývalý metodik ÚKVČ, ten mi říkal: „Hele, jsi na velký špici, a to je závazek, ty nemůžeš klesnout.“ Bylo strašný si to uvědomit, pak posuzovat, jestli je to dobrý, ale člověk vždycky musí posuzovat, jestli ta jeho práce k něčemu je.

Chcete ještě něco vzkázat divadelníkům, těm nástupcům v Chrudimi?

Já vždycky říkám, naučte se tvořit, naučte se myslet a naučte se z toho radovat. Myslet, tvořit, radovat se.

žák - PET

HODNOCENÍ KRAJSKÝCH POROT

TŘEBÍČ

**Soubor Já a On ZUŠ Jana Štursy
Nové Město na Moravě
Autorský text
Shenti Kuilei**

Dva kluci, jejich šéf, stůl, jedno světlo, zvuky, improvizace. Jedná se o představení, které neustále vzniká a objevuje možnosti tělových loutek /na ruce a nohy jsou nakresleny oči či jiné části mořských tvorů/. Na stole jsou ještě kameny, používá se i dým. Jednoduše lze říci, že je nám představen podmořský svět ve všech neustále se opakujících situacích. Podmořští tvorové nasávají omamnou chuť nafty, kterou ale chce v jednom okamžiku získat svět lidí /objevuje se ponorka a hadice od vysavače představující ropnou aparaturu/, tvorové ji zničí, aby se nakonec předávkovali omamnou naftou a všechno končí smrtí všech. Trochu apokalyptický, leč působivý závěr. Vše je velice expresivní.

Hodnocení vypracoval po poradě s ostatními členy poroty Jiřím Dejl

PLZEŇ

**Divadlo Flajšplyš Praha
Kdo chodí na gotthaj?**

Autorské divadlo studentů různých VŠ a různých divadelních a hudebních zkušeností se rozhodlo popasovat s tématem touhy po věčném mládí.

Hned na začátku představení se jeden po druhém představují a říkají, po čem touží. A pak prostřednictvím předmětů, často hraček, ale i autorských loutek, rozehrávají v trochu jiné rovině starý příběh o splněných přáních, hlavně o přání věčného mládí a nakonec o uvěznění smrti a co z toho vzejde, v jejich pojetí až nerovnováha vesmíru. Proto v závěru smrt pouštějí z klece a ta brutálně za pomoci nože a kečupu uřízne ústřední panence hlavu. Ukazuje se, že věčně mladé umějí být asi jen hvězdy show bussinesu, jmenovitě Karel Gott.

Ovšem když by příběh popsal někdo jiný, zněl by možná trochu jinak. Protože koncepce a její naplnění zcela jasné nejsou, stejně jako čtení některých postav: zde došlo při popovídání s porotou k velmi zajímavé diskusi lektorů–soubor–diváci. Kupříkladu bůh, alias řezník z Libně, kovář, nebo Gott v podobě gumové panenky s holou hlavou. Někomu nejasnosti nevdají, jiný se ztrácí. Příběh je někdy hůře čitelný, protože je místy zahlcený a nedotažený buď nedůsledným vedením hraček, nebo nedostatečným vnímáním toho, co opravdu hraje na jevišti a má za dané situace priority.

Příběh je ve vyprávění místy rafinovaný – třeba využití „TV obrazovky“ vystřižené do kartonu a překryté mikrofolií, takže může dojít k protržení křehké blány-brány a vlití světů. Někde je naopak málo vynalézavý a zdlouhavý – použití Karla Gotta někdy působí prvoplánově. Prostě s ikonami je nutno zacházet zvláště invenčně. Hraje se s odkrytým vedením hraček (panenka, mončičák) či loutek (krásná loutka Smrti – maňas v podobě hadovitého ještěra, nebo prase na tyči, méně nápadité, nebo naopak pěkný fór s holubem, kterému ukroucená hlava zatáhnutím šňůrky přistane hravě zpět). Kostýmy a scéna, v podstatě stůl a na něm miniparaván, jsou v jednotě a funkční, hraje se i činoherně nebo s loutkami v prostoru před stolem. Problémy: někdy hráno důsledně, jindy nepozorně, ruce kryjí předměty, není s nimi hráno jako s loutkami (vodič hraje současně s loutkou), někdy herci zapominají, že vše, co je na jevišti, hraje. A nese významy.

Stranou je malá kapela, hudebně dobře vybavená, přesto pěvecká čísla vyzněla velmi rozpačitě. Výhrada: i špatný zpěv je nutné použít záměrně, aby bylo jasné proč. Jinak je potřeba zpěv nazkoušet, zvláště když v provedení s choreografií má nést další sdělení. Soubor si je vědom nedostatků, bude je řešit.

Největší klad: nikoli klopotná snaha uchopit nově a jinak téma nekonečného prodlužování mládí, vláčeného médií a reklamou a připomínka temných stínů, které toto téma provází, na půdorysu původních variant pohádky. Vážně brané a minimálně napůl úspěšné vnímání všech složek: herecké, loutkoherecké, výtvarné i hudební. Odhodlání nedostatky řešit.

Lektorů nominují inscenaci, protože inteligentně nakládá s tradiční látkou, poučeně, ve zvolených prostředcích občas pravda vážně, někdy je originální, jindy tápající, ale tím spíše je vhodná pro diskuzi na LCH.

**LS Divadlo V boudě, Plzeň
Zlatovláska**

Bouda si vybrala text Josefa Kainara a v publiku velmi poučeně to zavřelo: byli tací, co výběr marionet k tomuto textu považovali za nevhodný, jiní vzpomínali na další mnohá zpracování Kainarova textu. Je to výsostně poetický, v pohádkovém příběhu vlastně i výsostně logický text. Jiřík přelije víno, protože okusil zázračného hada–rybu a rozumí tedy řeči zvířat. Zlý král, jehož království jeho zlobou zmrtevlo a ztichlo,

ho vyšle za „lovem“ Zlatovlásky. Jiřík cestou díky babičce získá chléb, víno a zlaták, ale „vyplývá“ dary na záchranu ohrožené zvěře. Díky jejich pomoci splní nespelnitelné úkoly a získá lásku Zlatovlásky. Ta nakonec díky mrtvé a živé vodě dokáže zákeřně popravenému Jiříkovi a psíčkovi vrátit celistvost těla i života. Kráľi nikoli. A tak se novým králem v kdysi smutném království stává Jiřík po boku Zlatovláskou.

Režijní záměr se doslovně, jak marionety dovolí, činoherně drží Kainarova textu. Boudáci čerpají z fundusu, a tak ohromují výpravností malovaných kulis. Loutky vodí bravurně. Problém je, že se příliš soustředí na propracování detailů bez ohledu na jejich význam pro celek. Díky tomu ztrácejí temporytmus a obtížněji budují napětí, protože je hůře patrné, co je opravdu důležité. Inscenaci chybí smysl pro humor, objevuje se jen řídce, i proto se hůře vytváří kontrast a střídání nálad a dynamiky děje. Na druhou stranu se Boudě daří některé jednotlivé scény: od počátku působí na hradě krále zlověstně na kraji scény mříž, která v závěru hrozivě zapadne a červené světlo a zvukový efekt nepopisně doloží popravu psíčka a Jiříka. Působivě. Jindy si ale Boudáci hlavu s logikou nelámou: Jiřík hledá perly na scéně, tam taky svolá mravence a pak si zalezle pro náhrdelníky za výkryt. Na takové podvůdky je soubor příliš zkušený.

Je třeba ocenit poctivý a opravdu úspěšný zápas interpretů s poetickým textem, dialogy působí přirozeně, nešroubovaně. To není samozřejmé.

Hudba je z playbacku, nejvíc si ji diváci užijí o poměrně dlouhých přestávkách, kdy se zatáhne opona. Inscenace čekáním ztrácí opět temporytmus a dětský divák zájem, jak bylo vidno. Problematické jsou i poruchy mikroportů a místy přervaný zvuk, což byl zřejmě nedostatek dočasný.

Soubor – jak je známo – jako jeden z mála dobře ovládá řemeslo vedení loutek. V tom patří, a to i měřeno celostátní konkurencí, k čestným výjimkám.

Doporučení lektorů: okénko loutkářských tradic. Těch nejlepších. Ale hlavně tradic.

Sepsala: Petra Kosová s využitím poznámek kolegů Mirely Tůmové a Karla Šefrny.

HRADEC KRÁLOVÉ – DĚTSKÁ SCÉNA

**Překvapení ZUŠ Chlumec nad Cidlinou
Pověst z chlumeckého kraje – Václav Horyna:
Jan za chrta dán**

Soubor pod vedením Romany Hlubučkové zpracoval pověst o tom, jak čarodějnice ukradne králi jeho nejoblíbenějšího chrta a napovídá mu, že za všechno může jeho služebník Jan. Král Jana vymění za chrta a Janovi hrozí smrt, protože čarodějnice se potřebuje vykoupat v krvi jinocha, aby omládl. Jan se ale miluje s královou dcerou Kráskou, která jej posléze zachrání. Hraje se na stole miniaturními marionetkami

DISKUZE

(váleček na drátku bez nožiček, ručičky nena-
vázány, barevně a částečně i typově jsou lout-
ky odlišné, ale pokud sedí divák dále od dějiš-
tě, chvíli mu trvá, než některé postavy rozliší).
Jako scéna slouží krabice, na níž jsou jednotli-
vá dějiště nalepena a která se podle toho otáčí,
a dokonce je využit i její vnitřek jako sídlo čarod-
ějnice. Po straně jeviště sedí kytarista, který vše
doprovází hudebním podkresem a posléze je
zapojen přímo do děje, když se jeho kytara stává
příkrým kluzkým kopcem, který musí Kráska
se služebníky při cestě k záchraně Jana zdolat.
Některé situace jsou velmi vydařené, například
scény lovu jelenů, jiné by si ještě zasloužily
dotažení. Nicméně cenný je především přiro-
zený nadhled, s nímž děti pověst prezentují
a který její vyznění obohacuje o další pro divá-
ka zajímavou dimenzi.

*Porota: Blanka Šejrnová, Alena Exnarová, Eva Her-
zogová, Adéla Herbsová, Alexandr Gregar*

CHRUDIM

LS Ahoj Chrudim Hudební show

Desetiminutová inscenace je v podstatě zajíma-
vým a řemeslně dobře provedeným varietním
číslem. Nastoupí dva „varietní umělci“ – loutko-
vodiči v černých košilích a cylindrech, s barev-
nými kravatami. Stoupnou si za černý paraván
a před ním vodí marionety na nitích – mario-
nety muzikantů s různými nástroji či zpěváků.
Z playbacku hraje hudba se sestřihem různor-
odých žánrů a písní – od cimbálu, přes dixi-
land a Turbo polku až k písni skupiny ABBA.
Každá hudební sekvence je loutkami přesně
charakterizovaná a nechybí ani nadhled – jako
příklad si můžeme uvést zpěvačku, která se
otočí zády do publika a vrtí pozadím, nebo čer-
nochy, kteří zpívají česky. Kromě zábavnosti,
vtipu a odpovídající metráže je inscenace cen-
ná především loutkovodičskými schopnostmi
obou aktérů, Libora Štumpfa a Pavla Odehna, z
nichž posledně jmenovaný vodí loutky celým
svým tělem a doslova tančí.

Vzhledem k tomu, že kvalitní vodění marionet
na nitích není mezi amatéry právě rozšířenou
dovedností, domníváme se, že by zařazení této
inscenace program LCH obohatilo.

Alena Exnarová

*Odborná porota: Alena Exnarová, Jana Plítková,
Jaroslav Jung*

Po příchodu na diskuzi v klášterní kryptě se moh-
lo zdát, že na programu bude varhaní koncert
poroty – typ a uzpůsobení prostoru to evokoval
(pravda, poněkud děsila představa promíchá-
ní barokní hudby s Kašpárkem v rohlíku, kte-
rý řádlil v klášterní zahradě). Nicméně nakonec
se podařilo postavit a odhlučnit diskuzní elip-
su a mohlo se začít. Byla představena porota
a model diskuze, ten se neliší od předchozích
let: „vykopávací“ za porotu otevře témata, o kte-
rých se lektorský sbor bavil, pak dostane slovo
auditorium a připojí se další členové poroty,
diskuze se rozvine a když témata dojdou, či se
točí v kruhu (nebo dojde čas), přejde se k dal-
ší inscenaci. Demokraticky zvolený předseda
Vráta Šrámek na úvod předeslal, že neexistuje
univerzální recept na divadlo a objasnil filozofii
lektorů (přičemž se vyhnul termínu „nasta-
vování zrcadla“ a za to mu díky).

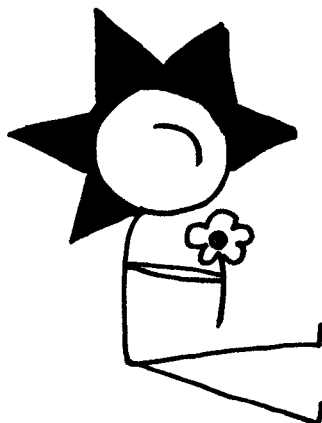
Jako první přišla na přetřes pražská Klikla se
staronovou inscenací Na statku a v Africe. Byly
oceněny hudební nápady a fóry, ty ale, bohužel,
nedošly dál. Nebylo jasné, nakolik soubor při-
znává nadsázku. Pro některé diváky bylo téma
inscenace zřetelné, představení pobavilo, potě-
šilo, podle dalších nedošlo k přenosu na diváka.
Pokud bychom inscenaci vnímali jako rozpra-
covanou anekdotu o přáních, která se vyplní
jinak, než očekáváme, pak je neúnosná délka
textu i množství vedlejších témat a motivů, vadí
poněkud jednotvárný temporytmus, některým
i nejasná zainteresovanost aktérů pojmenova-
ná též jako emočně úspěšná interpretace. Pro
někoho byl problémem archaický jazyk, podle
dalšího diváka uškodil pro soubor nezvyklý
a nevhodný prostor. Inscenace také stojí pře-
devším na slově, loutkové hraní chybí. Zaujalo
výtvarné rámování zarámovaným obrazem. Ote-
vřela se i otázka užitečnosti „návratu“ ke starší
inscenaci, zvláště u sehraného souboru, který je
na cestě divadelního hledání již o hodný kus dál.
Celkově soubor působí dojmem party lidí, kteří
jsou spolu rádi, třeba i na jevišti. Závěrem jsme
se dozvěděli, že Luděk Richter má Kliklu ... rád
(je jda, napsané už to není tak vtipné).

V diskuzi o Skákavé princezně Podivínů
z Podivína se otevřela témata herectví s lout-

kou, motivy jednání postav (nejasný charakter)
a výtvarná (ne)jednota. Diváci i porotci oceňovali
především kvalitní práci s loutkou, důslednou
animaci, fázování, soubor by si měl dát pozor,
aby hraní nesklouzlo do „posunčiny“ – popis-
ných gest. Diváci vnímali sympaticky energii
sálající z herců, drive. Upozorněno bylo na
určitou nedůslednost v jednání herec–loutka,
herec jednající sám za sebe, herec komentující.
V jistém rozporu byly autorské, vyrobené loutky
s jakoby improvizovanou scénou (štafle). Oce-
něna byl elektrická kytara, i když s nedramatic-
kými hudebními vstupy. Pro část diskutujících
byl hlavním problémem nekvalitní text (v pod-
statě klišé, neodůvodněné změny motivace jed-
nání postav, proměna „dramatu“ v nonsenso-
vou komedii), dokonce bylo řečeno, že z ... bič
neupleteš. Jiní se ale domnívali, že dostatečně
nápaditě a důsledněji pointování akcí by mohlo
přinést dobrou zábavu, třebaže založenou na
„blábolu“. Inu, toť otázka. Důležitá byla také
informace od jednoho z rady moudrých, že
soubor nemá zakázáno mluvit. Inu, diskuze
na LCH jsou čím dál otevřenější.

Dlouhán Tom a Prcek Tom divadelního stu-
dia Kampak, ZUŠ Praha vzbudil bohatou dis-
kuzi, především kvůli motivu a scénickému
zpracování zabíjení koní a především babi-
ček. Někomu vadil už samotný princip, že je
tako černý humor interpretován dětmi, něko-
mu spíše konkrétní scénické zpracování (rána
palicí do obličeje babičky). Mluvílo se o rozdílu
v inscenování „násilí“ pomocí loutek (maňásci
v rakvičkárně), případně rozporech a posunu
ve vnímání čteného textu a viděného divadla.
Názory nebyly jednotné. A proč by také měly?
Většina diskutujících ocenila nasazení a herec-
ké vybavení dětí, s poukázáním na občasně pře-
hrávání některých. Zazněl názor, že představení
je dobře narežirované (v dobrém slova smyslu,
tedy nejde o zmanipulované děti). Bylo kvito-
váno, že inscenace je završením rozsáhlejšího
projektu vnímání a pojmání americké kultu-
ry, včetně typické tradiční hudby, tanců. Otáz-
kou je, zda byl vhodně zvolen Šrutův text. Pro
děti muselo ale jít o zajímavou zkušenost a je
znát radost z hraní. Hudební složka možná pří-
liš linearizuje temporytmus. A co jsme se také
dozvěděli? Na národní přehlídce už nemusí-
me řešit, jestli je inscenace dostatečně loutko-
vá. To je starost porot v nižších kolech. Tak jo.
Tak zase zítra.

-frk-

SEMINÁŘE

Seminář R (Restaurant „Grotteska-Chrudim“)

Bramborová brigáda po chrudimsku

Vcházím do místnosti ve chvíli, kdy se brambora stává rušícím mobilem, poté vytouženou perlou, hledanou perlou, chtěným miminkem, schovanými brýlemi... Později jsem přítomna nemilosrdné bramborové inkvizici a bramborové telenovele (Emanuela i don Pedro byli doslova k nakousnutí!) Od Blanky se dozvídám, že základní koncept semináře jsou možnosti brambory, a hlavně výroba bramborové loutky. Vždyť brambora je tak tvárná! Blanka mi vysvětluje, jak jednoduše se může brambora variovat, jaké má zvukové možnosti, co se k ní nejvíce hodí, jak ji budou vařit, péct, smažit... Těšme se tedy na závěrečné představení, kde bychom mohli vidět takřka všechny existující druhy loutek, ovšem sjednocené tímto „dočasným“ materiálem.

Blanka si i postěžovala: její skupina je prostě výborná. Všichni jsou tak dokonalí, že plní rovnou těžší úkoly a přeskakují ty lehčí, které je mají dovést právě k těm těžším a dožadují se dalších úkolů. No... chudáci Blanka s Martinem, mají to s těmi talentovanými seminaristy fakt těžké.

PET

Seminář R (Restaurant „Grotteska-Chrudim“)

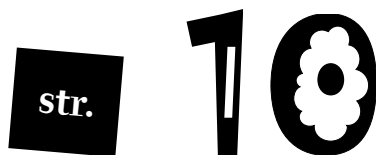
Dnes si členové semináře R nemohli přijít na jméno... Za malou chvíli se to zlepšilo. Škrobové rekvizity přirostly k rukám, co Martin vzal do ruky, to hrálo, zrovna tak to, na co se Blanka podívala. Naštěstí, i když je škrobu všude plno, na bramborovou brigádu chodíme vzpřímeně a pružně, nikoliv naškrobeně.

Agent D.K.F.B

Seminář T

Na dnešním Semináři jsme si dlouho a dlouho... a dlouho povídali. Po nějakém čase byly dány na zem dva obrázky, na které jsme měli sepsat příběhy. Po naší tvorbě následovaly příběhy od Polského autora (Galczinki). Z jeho tvorby jsme si každý vybrali jedno dílo, s kterým budeme dále pracovat. Pro dnešek vše.

Mládátka

CO SA MYSLÍ PUBLIKUM

Skákavá princezna

– Jelikož jsem si dala hlavu na stranu a přede mnou pak byla další cizí hlava, tak jsem moc neviděla. Navíc vedle mě někdo dost nahlas spal. Kytarista byl ale skvělý. A loutky byly hezký. Celý to bylo hezký, ale podruhé bych nešla. Scéna byla chudá.

– Líbilo se mi pojetí. Prvoplánový humor může pro určitou skupinu fungovat, ale vlastně nevím, pro jakou skupinu to je. Líbilo se mi vodění. Dobře hráli emoce, hlavně v první polovině. Celkově hezky krátká odlehčená věc bez velkých ambicí.

– Koňák si to dával.

– Koníček byl legrační. Čarodějnice kouzelníka překvapila. Kouř se líbil.

– Princezna měla podivně strnulý výraz, to většina těch loutek.

– Nenechala jsem se odradit, dala jsem tomu šanci, ale už to nechci vidět, nikdy.

Precek Tom a Dlouhán Tom

– Bylo to morbidní, roztomilé. Zaujalo mě smýšlení Dlouhána Toma...

– Líbila se mi jednoduchá scéna a hudba, která hrála významnou roli v představení. Zaujalo mě drastický děj.

– Bylo to milé, ale děti byly občas trochu „přepíčené“.

– Hrozně moc gest, možná zbytečně přepisničkováno a utančováno, ale strčili do kapsy starší ročníky.

– Dneska mi vadili koně u všech představení.

Na statku a v Africe

– Výživné.

– Morbidní pohádka. Nevyznala jsme se v tom. Herci byli rozhození. Líbila se mi loutka se svíčkou, ale nepochopila jsem to. Líbilo se mi i řešení scény, ale vlastně nechápu, proč bylo právě takové.

– To snad nemysleli vážně, nebo jo? Pár věcí bylo vtipných, ale myslím, že nebyly tak myšlený.

– Tyhle texty jdou dělat, ale musí se dělat s pořádnou nadsázkou. Tahle nadsázka představení zabíjí. Nechápu, proč to hráli a proč to hráli právě tak, jak to hráli. Svíčky na ruce měly atmosféru. Zpěv pomíjím.

– Já jsem tak pospával. Nebyl to takovej průser, jak se říkalo.

– Příjemný, neurazí, nemusel jsem usínat. Pobaví.

– Bylo to fajn, až na některý momenty. Zatrnulo mi u písničky o trtkání.

– Měl jsem obavy, jak to bylo ze začátku sekaný, chaotický, ale naštěstí to tempo bylo pak dobrý.

– Líbilo se mi písničky, hlavně zpěv anděla, ten byl krásný.

– Tu modernizaci bych skousla, ale vodníci jako černoši, to už bylo moc.

... A ještě jednou knihy

Dovolujeme si nabídnout několik svěžích dílek (včetně zbrusu nových, právě vyšlých), jež zaujmou jak milovníky divadla a literatury, tak všechny, kdo mají co do činění s dětmi (dokončení nabídky ze včerejšího čísla):

HŘÍČKY, HRY A SCÉNÁŘE pro starší a pokročilé – Deset textů, jež autor připravil pro soubory, které vedl a režíroval: Obloha věčně modrá, vášně věčně krvavé (Markéta Lazarová), Balada o Tristanovi a Isoldě, Hanýsek, Actus vánoční, Kichotání, Kuře na rožni, Havlíčkův návrat, Několik příběhů z doby, kdy se v Čechách zakládala města, Čech všude bratra má aneb Žižka pod hradem Rábí a Johannes doktor Faust. Mohou být předlohou k inscenování, inspirací, ukázkou inscenační práce či jen nabídnout potěšení z četby. Napsal Luděk Richter, 160 stran, 60 Kč (2 rumy).

O DIVADLE (nejen) **PRO DĚTI** – Souhrn úvah o divadle, tvorbě, těch, kdo ho dělají, o dětech a divácích vůbec, o rodičích, škole, učitelích, pořadatelích i o poznávání divadla, festivalů a kritikách. Přemýšlivé počtení jako námět k přemýšlení pro divadelníky, rodiče a učitele, pořadatele, teoretiky i kritiky. Napsal Luděk Richter, 132 stran, publikaci lze získat při nákupu knih DDD nad 200 Kč zdarma jako dárek, nebo samostatně za 45 Kč (dvě desítky v levnější hospodě).

Knihy vydané zčásti za přispění Ministerstva kultury ČR lze zakoupit na LCH během diskuzí, před večerním představením v šatně DKP nebo na adrese: **DOBŘE DIVADLO DĚTEM** – Společenství pro pěstování divadla pro děti a mládež, Chopinova 2, 120 00 Praha 2: 222 726 335, e-mail: osDDD@seznam.cz

Pozvánka

Divadlo v travě Bechyně
29.–30. 7. 2011

Program:

Pátek 29. 7. 2011

| 18.00 | Průvod
Projevy, podpálení pomníku,
Popelčina nejmilejší hra
| 19.00 | Masopustní hry a šprýmy
Divadlo Harfa, Tábor
| 20.10 | Stín sebe sám
Mýtus
| 20.45 | Kdo to asi přišel
DS Svatopluk, Benešov

Sobota 30. 7. 2011

| 10.00 | Jen počkej, hlemýžďi
Divadlo Harfa, Tábor
| 10.50 | Dvojitá pravda o Vilémovi
z Rožmberka, Divadelní klub
Českokrumlovská scéna
| 15.00 | MK3 Tradiční netradiční jazz
| 17.00 | Strachy za všechny prachy,
Kocábka Chocerady
| 17.40 | MK3 Tradiční netradiční jazz
| 18.30 | Skleněný zvěřinec,
Spolek divadelních ochotníků Diviš
| 21.00 |
www.najdikonecnesvoupravou
osudovoulasku.cz
Aneb co s tím
Vraščitá vrtule

Divadlo na návsi – Sudoměřice
22.–24. 7. 2011

Pátek 22. července

| 18.00 | Komediant boží, TYAN Dýšina
a ves Touškov
| 21.00 | Bajaja, Teatr Víti Marčíkam

Sobota 23. července

| 14.00 | Zlaté kuře, Spolek loutkářů Vozichet
z Jablonce nad Nisou
| 21.00 | DS Amadis (Brno), Murray Schisgal
A co láska?

Neděle 24. července

| 14.00 | Není drak jako drak,
Divadýlko Kuba z Plzně

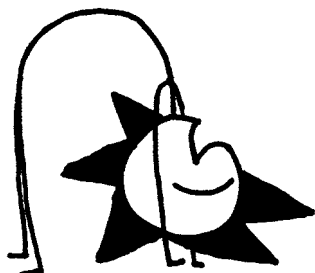
VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

V případě nepříznivého počasí se bude hrát v sudoměřické sokolovně.

Za podpory MK ČR, Jihočeského kraje a obce Sudoměřice nad Bečyní pořádá o.s. Tatrmani.

V sobotu 23. července odpoledne se na sudoměřické návsi koná historicky první **JARMARK LIDOVÝCH ŘEMESEL**. Se svými výrobky se o přízeň kupců budou ucházet absolventi kurzů lidových řemesel, jejich lektori a výrobci a producenti regionálních výrobků.

V průběhu jarmarku budou vyhlášeni vítězové ankety o nejlepší regionální výrobek.

Štrůdl jsem tedy nestihla, ale těsně před zahájením jsem byla na místě a stihla nasát atmosféru. Byla opravdu poutavá. Dobroty i pití, divadlo i rambajs. Každý se nějak bavil. A pak se ozvaly bubny. Ohromná loutka krále se vydala na procházku po zahradě a dovedla za sebou všechny až před podium. Tak a teď to přijde! Zahájení a ministr! Předá cenu Jirkovi Oudesovi!

Alé ne, to není on! To je kat Mydlář! Z muzikálu. Co se po písni z playbaku jde ožrat. No tak teď. Teď to přijde. Zahájení a ministr! Předá cenu Jirkovi Oudesovi!

Začíná to dobře. Pan Kadeřávek nás vítá na narozeninové párty, děkuje všem, kteří finančně přispěli a moc roztomile provede „výměnu na čelných politických místech“ a pak už předá slovo.

Pan Řezníček i Štěpán připravují situaci. Teď to přijde. Ministr! Předá cenu Jirkovi Oudesovi! Je nám představena ministerská delegace. Alé ne, to není on! To je zástupce Aplt! A tak mu ji předali. Tu cenu. Oudesovi.

Ministr nepřišel. 60 Loutkářská Chrudim asi není takové politické terno jako golf se špičkami „bussinesu“.

No a dorazil to „Kašpárek v rohlíku“ s umělohmotou na hlavě, který řekl, že to ale byla blbá předkapela, ale teď to rozjedou a už bude dobře.

Nu. Tak máme zase oceněného loutkáře. NO A CO?!

Weida

Babypankáči čůrali sem a tam

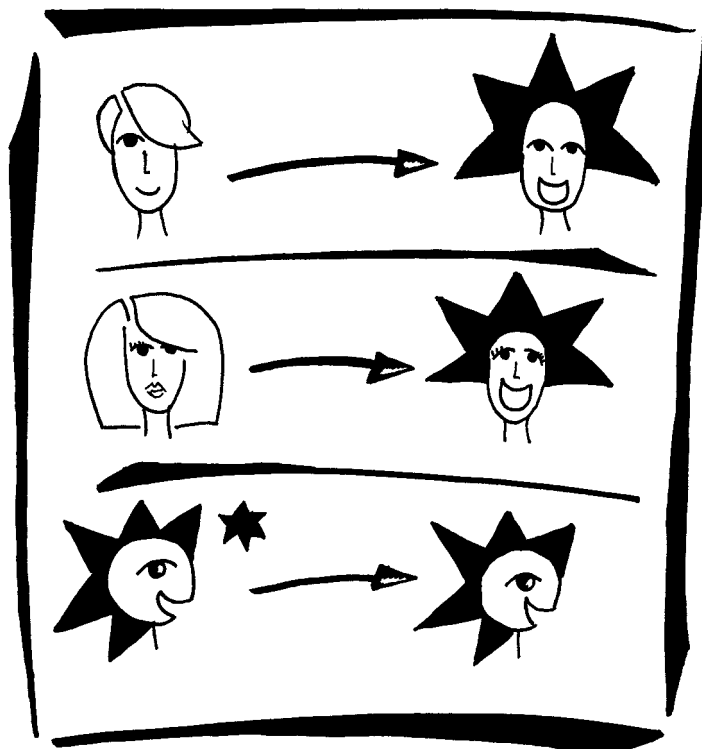
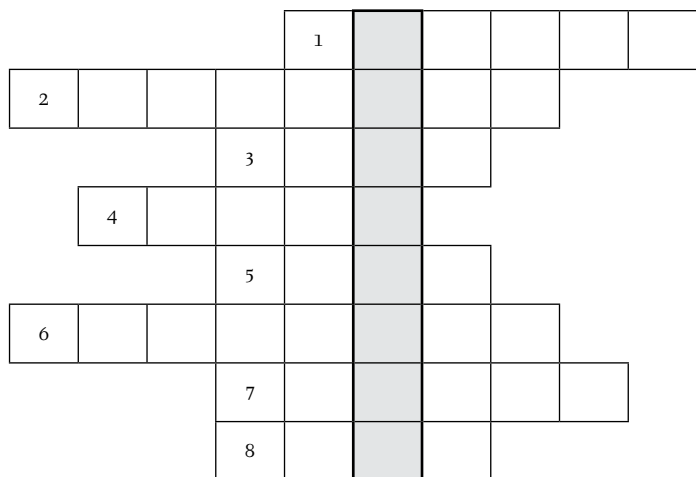
„Můžeme vám zahrát něco jiného než ta raperská předkapela?“ zahájil Kašpárek babypankovou parádu potom, co Štěpán Filčík převzal klíče od Chrudimi. A pak to opravdu začalo... Dařilo se všechno – kazit děti, učit je špatností a rozšiřovat řady babypankáčů. Nejenom hudební, ale i komediální show roztancovala celou zaplněnou klášterní zahradu, po níž se prohnalo stádo želv i vlak řízený marionetou. Přímou Kašpárku z rohlíku jsem zpovídal a prozradil nám, že zatímco Loutkářská Chrudim slaví 60 let, on slaví 30 (návštěv v muzeu loutkářských kultur). Na závěrečném Čůrej sem a čůrej tam nezůstala ruka dole a patník suchý. Tak Kašpárku v rohlíku, jako, bylo to fakt SUPIŠ!

Ondřej Duspiva

NEČO NA HRANI

Zakladatel antické tragédie?

1. Ozdoba jelena	5. Sklouznutí
2. Ihned	6. Obojživelník
3. Spojení břehů	7. Skandinávské zálivy
4. Stud	8. Přínos

★ JÁ byl punk už před koncertem!

str. 12

Úspěšní řešitelé z pátku 1. července:

Verča Filčíková
Tom Jereš

Hajnej hruška

Emi C7 H7 Emi H7 Emi
Na pařež já usednu si v lesním pološeru
C7 H7 Emi
a na hajnýho vzpomenu si,
H7 Emi
jenž má hezkou dceru,
D7 G D7 G
na hajnýho Hrušku a jeho dceru – samej
skvost,
D7 G F# H7
Jenže von má pušku a s puškou střeží dcery
ctnost.

Na pařežu přemejšlím, a dá to velkou fušku,
jak bych vyzrál na hajnýho, na hajnýho
Hrušku,
na Hrušku a jeho zbraň a křepeláka Azora,
ktej hlídá jako saň vchod do hájovny
ze dvora.

Emi C7 Emi C7
Ref: A šteká přítom na srnce, na datly i žlůvy,
Emi C7 Emi C7
Na tuhýka na tmce, na vejry i sůvy,

AMI EMI AMI EMI
Na chudáka vandráka von šteká ponejvíce,
AMI EMI F# H7
Vidí ve mně pytláka, co líčí na zajíce.

Emi C7 H7
*: Vrr haf, vrr haf, sykej si to,
Emi H7
vrr haf, vrr haf, fuj fuj fuj,
Emi C7 H7
vrr haf, vrr haf, sykej si to,
Emi H7 Emi
padej pryč a upaluj!

Hruška zbystří sluch i zrak a vzkřikne:
„Namouvěru,
zas je tu ten darebák, co zprnit mi chce dceru,
zas je tu ten chuligán, co slídí, kde je dcera,
jenže já se do něj dám a proženu mu perka!“

A už běží, v hubě pěnu, dělá dlouhý kroky,
pušku k palbě připravenu, má v ní srně broky,
letí, letí jako blesk ze světlice na dvorek,
ve vočích má divnej lesk i jeho pejsek Azorek.

Ref:
Ten, kterej má rád štvance na lišky i kance,
když vypukne pranice, vždycky v ní má šance,
on si troufne na zvíře tak, jako medvěd velký,
a milýho trempíře chce kousnout do pr...avý
ruky.

Vím, jak vyzrát na hajnýho, ba i na Azora:
vyštuduju na vrchního lesů revizora,
až přijedu na kontrolu se služební volhou,
postavím je do pozoru, což je mojí touhou.

Ref:
Počkej, hajnej, povím na tě, že jsi prodal jedli,
žeš' ji střelil nastojatě, a on bude zbledlý,
„smilujou se, revizore, vždyt mám doma
dceru,“
jenže, Hruško, na tvou dceru já už dávno ...
hej, беру!

Rec:
Tak teda, tatínku, do smrti dobrý, ne?

*: A to bude asi všecko, na zdi visí puška,
pod ní kolíbá mi děcko můj tchán – hajnej
Hruška...